

foie til, at det er min Overbeviisning, at Hensigten dermed kun vil kunne opnaaes saa ufuldstændig, at jeg ikke kan forstaae, at de ærede Medlemmer have kunnet fremkomme med et saadant Forslag og motiveret det med saa høie Talemaader, at det faaer Udseende af at være deres Mening, at, naar blot deres Forslag vedtoges, vilde et længe følt Savn være afhjulpet. Men, hvad der forunder mig endnu mere, er, at de ærede Medlemmer ikke have lagt Mærke til, hvilket farligt Princip det er, som de her ere ved at slaae fast. For mig var det lige strax iøinesaldende, at hvis man vedtog det Forslag, her foreligger, under den Forudsætning, hvorunder det er stillet, maatte man vente, at til næste Aar f. Ex. de sæerde Stoler vilde komme med Forslag af lignende Bessaffenhed, og fuldstændig med Rette, og fige: Da der af de mange begavede unge Mennesker, som søge de lærde Stoler, er en Deel, som ere mindre formuende, maae vi forholdsviis give dem Understøttelse paa lignende Maade (Stemmer: Det have del). Men det er ikke forbudt dem at vente at faae Mere, og de ansee formodentlig det for utilstrækkeligt, som de for Diebliffet have, og som Folge deraf ville de i saa Fald ogsaa med Rette kunne forlange Mere; Folkehøiskolerne have jo ogsaa Tilskud. Hvor intetbetydende det her foreliggende Forslag er, sees bedst, saasnart man vil kaste Blikket paa den factiske Uddeling af disse Midler, som her er Tale om. Det er anslaaet, at enhver Elev, som søgte og fik en saadan Friplads, skulde have 100 Rd. Det blev altsaa 3 i hvert Amt, men det er jo iøinesaldende, at man ikke ved at skaffe 3 Elever om Aaret i hvert Amt Fripladser paa en Høiskole, blot nogenlunde tilnærmelsesviis kan afhjælpe Trangen til Dplysning hos den fattige Befolkning i Samsundet. Men naar man saa gaaer videre og tenker sig, hvorledes disse Elever skulde erholde en saadan Understøttelse, seer jeg ikke rettere, end at den factiske Maade vil blive den, at den, som ønsker en saadan Understøttelse, henvender sig til Stedets Præst f. Ex. og beder ham om hans Understøttelse hos Stoleraadet for at erholde en saadan Friplads. Men

Enhver, der færdes en Smule i Livet, vil vide, at Assistancen til at faae en saadan Understøttelse vil afhænge af, hvilken Høiskolereining den vedkommende Præst anseer for rigtig. Hvis nu den Vedkommende ikke vil søge en saadan Skole, som den, til hvem han henvender sig om anbefaling, synes om, saa er det indlysende, at han ikke faaer hans Understøttelse. Jeg seer altsaa ikke rettere, end at det er — ja, jeg fristes til at bruge dette Udtryk — et Slags Agitationsmiddel for den ene eller den anden Reining, Alt som det nu kan træffe sig; at det skulde være en visselig Maade at fremhjælpe Dplysningen paa for de mindre Formuende i Samsundet, kan jeg ingenlunde see. Det er behageligt og smukt at tale til Fordeel for de Uformuende og Fattige i Samsundet, og jeg skal til enhver Tid anerkjende Bestræbelserne i denne Reining, men naar Forslagene, der gjøres, fyldestgjøre saa lidt, som det her er Tilfældet, er det virkelig kun et tomt Mundsveir, og det skulde man ikke spille saa mange Dyd paa. Af det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 2den Valgkreds (Aaberg) er der henpeget paa Almueskolen, og hans Tanker i saa Henseende kan jeg forsaavidt dele. Vil man for ramme Alvor hjælpe den mindre formuende Deel af Befolkningen i Landet til en bedre Dplysning, saa er det Almueskolevæsenet, man i Særdeleshed skal have sine Bine henvendte paa. Det ærede Medlem har fuldstændig Ret, naar han siger, at Staten som saadan har Ansvar for, at Alle i Samsundet faae et vist Lavmaal af Kundskaber, og hvad der gaaer der udover, maae de see at skaffe sig paa andre Maader. At Høiskolerne kunne være og ere ypperlige Midler dertil, negter jeg ingenlunde, forsaavidt deres Bestræbelser gaae i en rigtig Reining, men jeg har ogsaa ligesom den ærede sidste Taler seet, at endeel Stoler af denne Art have præsteret Noget, som jeg anseer for at være alt Andet end sundt. Jeg er endog temmelig overbevist om, at, hvis man gik til — hvad jeg vilde finde naturligt, og hvad jeg med min ærede Nabo tilhøire (Winther) haaber, at vi skulde blive enige om — at